

**WOJEWÓDZKI KONKURS PRZEDMIOTOWY
DLA UCZNIÓW GIMNAZJÓW
WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO
W ROKU SZKOLNYM 2015/2016**

KURATORIUM
OŚWIATY
w Katowicach

WOM Rybnik

GEOGRAFIA

Informacje dla ucznia

1. Na stronie tytułowej arkusza w wyznaczonym miejscu **wpisz swój kod** ustalony przez komisję.
2. Sprawdź, czy arkusz konkursowy zawiera 9 stron i brudnopis.
3. W arkuszu znajdują się różne typy zadań. Czytaj uważnie wszystkie teksty i zadania. Wykonuj zadania zgodnie z poleceniami.
4. Rozwiązania zapisuj długopisem lub piórem. Nie używaj korektora.
5. Jeśli w zadaniach zamkniętych podane są np. cztery odpowiedzi: A, B, C, D, to wybraną odpowiedź zaznacz znakiem „**X**” **bezpośrednio na arkuszu**.
6. Staraj się nie popełniać błędów przy zaznaczaniu odpowiedzi, ale jeśli się pomylisz, błędne zaznaczenie otocz kółkiem **O** i zaznacz inną odpowiedź znakiem „**X**”.
7. Rozwiązania zadań otwartych zapisz czytelnie w wyznaczonych miejscach. Pomyłki przekreślaj.
8. Przygotowując odpowiedzi na pytania, możesz skorzystać z miejsca opatrzonego napisem *Brudnopis*. Zapisy w brudnopisie nie będą sprawdzane i oceniane.
9. Podczas rozwiązywania zadań możesz korzystać z kalkulatora prostego, linijki, kolorowych kredek.

KOD UCZNIĄ

--	--	--

Etap: rejonowy

**Czas pracy:
90 minut**

WYPEŁNIA KOMISJA KONKURSOWA

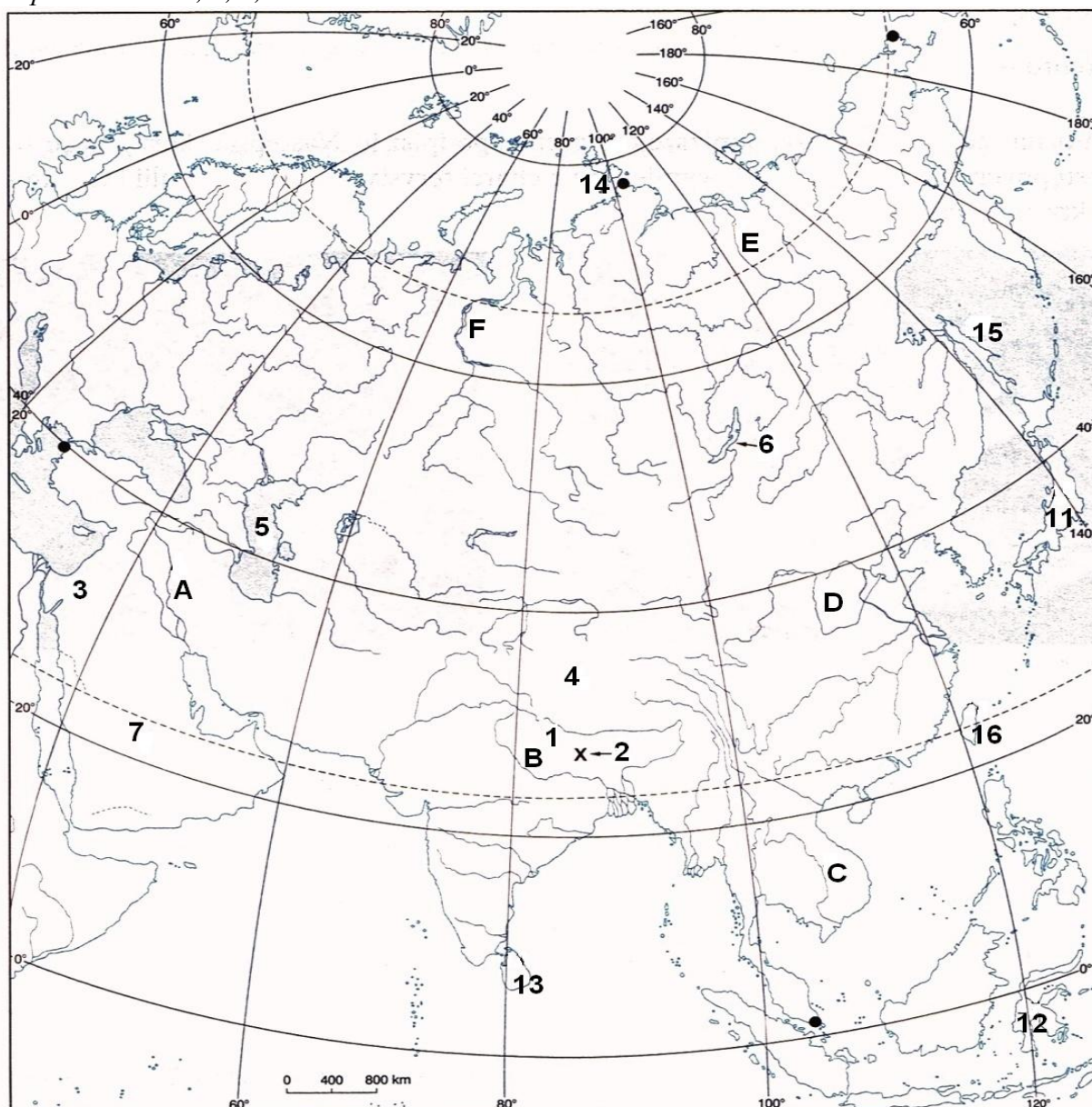
Nr zadania	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	Razem
Liczba punktów możliwych do zdobycia	4	4	4	3	4	5	2	2	2	4	2	2	2	5	3	3	2	2	2	3	60
Liczba punktów uzyskanych przez uczestnika konkursu																					

Liczba punktów umożliwiająca kwalifikację do kolejnego etapu: 51

Podpisy członków komisji :

1. Przewodniczący –
2. Członek komisji sprawdzający pracę –
3. Członek komisji weryfikujący pracę –

Mapa do zadań 1, 2, 3,

Źródło: Ćwiklińska E., Wawrzakowicz A.; Planeta 2, Nowa Era 2014 ; zmienione

Zadanie 1. (4 pkt)

Azja nazywana jest kontynentem rekordów i kontrastów. Na mapie oznaczono cyframi od 1 do 7 obiekty w Azji będące rekordami geograficznymi na skalę światową. Poniższym opisom przyporządkuj numer z mapy i podaj nazwę geograficzną wskazanego obiektu.

Opis obiektu	Nr na mapie	Nazwa geograficzna obiektu
największy półwysep		
najwyższe pasmo górskie		
najwyższy szczyt x		
najwyżej położona wyżyna		
największe jezioro		
najgłębsza depresja		
najgłębsze jezioro		

Zadanie 2. (4 pkt)

Korzystając z mapy konturowej Azji rozpoznaj oznaczone rzeki, akweny i wyspy:

- a) wielkimi literami od A do F oznaczono rzeki – wpisz do tabeli ich nazwy oraz nazwy akwenów, do których wpadają.

Oznaczenie literowe	Nazwa rzeki	Nazwa morza lub zatoki do której wpada
A		
B		
C		
D		
E		
F		

- b) liczbami od 11 do 15 oznaczono wyspy – uzupełnij w tabeli numery jakimi oznaczono wpisane wyspy oraz nazwy oceanów, na których są położone.

Oznaczenie liczbowe	Nazwa wyspy	Nazwa oceanu na którym leży
	Celebes (Sulawesi)	
	Ziemia Północna	

Zadanie 3. (4 pkt)

Skrajne punkty największego kontynentu – Azji, to w porządku alfabetycznym: Przylądek Baba 26°04' E; Przylądek Czeluskin 77°45' N; Przylądek Dieżniewa 169°40' W; Przylądek Piai 1°16' N.

- a) Zaznacz na mapie kolorową strzałką o długości ok. 2 cm kierunek zachodni z Przyl. Dieżniewa,
 b) Oblicz na podstawie współrzędnych geograficznych, różnicę czasu słonecznego pomiędzy wschodnim a zachodnim krańcem Azji. Zapisz obliczenia

Rozwiązanie:

Odp.:

Zadanie 4. (3 pkt)

Oceń prawdziwość poniższych stwierdzeń dopisując przy zdaniu prawdziwym „TAK”, a przy zdaniu fałszywym „NIE”

- a) Kapryśna cyrkulacja monsunowa zaburza cykl uprawy ryżu
- b) Czogori to najwyższy szczyt Hindukuszu
- c) Oja Siwo to prąd morski zimny
- d) Czerapundzi to miejscowość gdzie zanotowano najwyższe opady w Azji
- e) Takla Makan to pustynia w kotlinie Dżungarskiej
- f) Tarym płynie przez obszar bezodpływowy

Zadanie 5. (4 pkt)

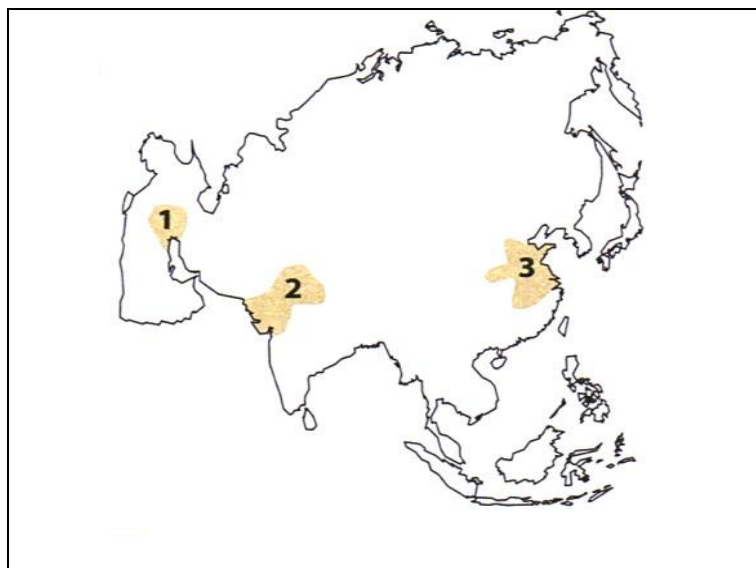
W opisie przygód Tomka na tropach Yeti pojawia się sporo przedstawicieli miejscowej fauny. Poniżej podano niektóre z nich. Dopisz odpowiednie zwierzę do jego opisu.

Zwierzęta: arni, gawiał, hulman, jak, kobra.

- A. Indyjski bawół
- B. Święta mała Hindusów
- C. Inna nazwa tego węża to okularnik
- D. Jest jednym z najpożyteczniejszych zwierząt Tybetu. Lubi zimne klimaty

Zadanie 6. (5 pkt)

- a) Na konturowej mapie Azji oznaczono cyframi obszary rozwoju starożytnych cywilizacji. Rozpoznaj je i wpisz w miejsca wykropkowane obok nazw odpowiednie cyfry (obok jednej nazwy cywilizacji miejsce wykropkowane pozostanie puste).

- A. Chińska
- B. Perska
- C. Sumeryjska
- D. Indyjska

Źródło: Zygmun M.; Zbiór zadań zamkniętych z geografii dla gimnazjalistów, Podkowa 2012

Poniżej podano zestawy czynników sprzyjających osiedlaniu się ludzi. Wskaż zestaw (zaznacz odpowiednią literę), który zdecydował o wyborze miejsca przez wyżej zaznaczone cywilizacje

- A. Ciepły, wilgotny klimat, urozmaicona rzeźba, rozległe obszary leśne
 - B. Wilgotny klimat, położenie w dolinach rzek, złoża surowców mineralnych
 - C. Małe ryzyko klęsk żywiołowych, duże połacie lasów, zasoby surowców mineralnych
 - D. Dostęp do wody pitnej, teren równinny, gleby aluwialne, łagodny klimat
- b) Podaj współczesne nazwy krain geograficznych, na terenie których rozwijały się wskazane trzy cywilizacje oznaczone cyframi 1,2, 3.

- 1 -
- 2 -
- 3 -

Zadanie 7. (2 pkt)

Na podstawie analizy danych statystycznych zaprezentowanych w tabeli poniżej zapisz dwie tendencje zmian dotyczące ludności Chin.

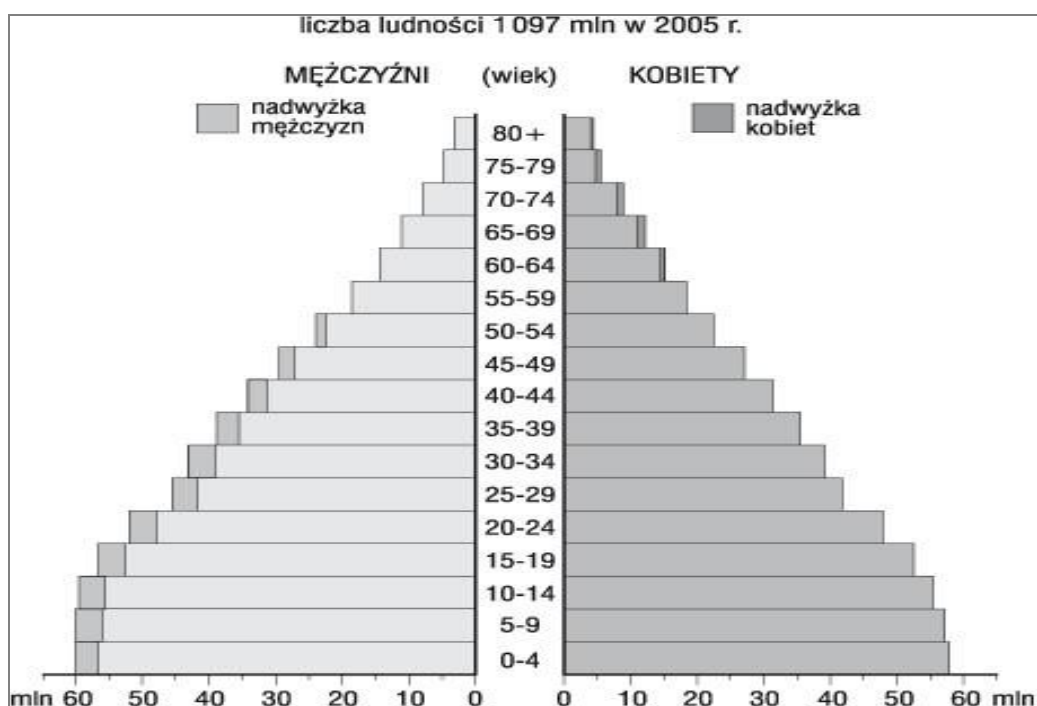
Lata	1996	1998	2005	2008
Liczba ludności	1,2 mld	1,25 mld	1,3 mld	1,3 mld
Przyrost naturalny	10,1‰	8,6‰	6,1‰	5,0‰
Wskaźnik urbanizacji	31%	34%	39%	44%

Źródło: Kądziołka J., Kocimowski K., Wołoncziej E., Świat w liczbach 2011, WSiP, Warszawa 2011

- a)
-
- b)
-

Zadanie 8. (2pkt)

Posługując się piramidą wieku i płci ludności Indii (pokazującą stan z 2005 roku) wskaż poprawne odpowiedzi zaznaczając wybrane litery.

Źródło: www.nowaera.pl/testy/materiały_dla_nauczyciela

- A. Największy udział w społeczeństwie mają osoby w wieku przedprodukcyjnym.
- B. W Indiach rodzi się więcej dziewczynek niż chłopców.
- C. Mężczyźni żyją dłużej niż kobiety.
- D. Ogólnie w społeczeństwie występuje nadwyżka mężczyzn
- E. Indie to społeczeństwo starzejące się.
- F. W Indiach występuje dodatni przyrost naturalny

Zadanie 9. (2 pkt)

Na podstawie tekstu i własnej wiedzy wykonaj polecenia.

„Wyznawana przez mieszkańców tego kraju religia zakłada podział społeczeństwa na grupy posiadające określone prawa i przywileje. O przynależności do danej grupy decyduje tylko urodzenie. Dziecko należy do grupy swoich rodziców. Przyszłość każdego człowieka jest określona już od momentu urodzenia np. jaki może wybrać zawód, gdzie zamieszka, czy z kim założyć rodzinę. Nie można zmienić swojej grupy społecznej”.

Źródło: Kop J., Kucharska M., Witek A.; Świat bez tajemnic, Wyd. Szkolne PWN, Warszawa – Łódź 2010.

a. Zapisz nazwę dominującej na tym obszarze religii

b. Zapisz nazwę kraju, którego dotyczy ten opis.....

Zadanie 10. (4 pkt)

Japonia jest gęsto zaludnionym krajem wyspiarskim, stawianym za wzór szybkiego rozwoju gospodarczego. Wskaż cztery cechy gospodarki Japonii.

- A. ekstensywne rolnictwo
- B. dominacja przemysłu wydobywczego,
- C. dominacja przemysłu wysokiej technologii,
- D. duże wydobycie surowców mineralnych,
- E. intensywne rolnictwo,
- F. marikultura (akwakultura),
- G. niski poziom PKB,
- H. wysoki poziom PKB,

Zadanie 11. (2 pkt)

Oblicz średnią gęstość zaludnienia w Japonii w 2010 r., przyjmując że powierzchnia Japonii wynosi 377,9 tys. km², a liczba ludności wynosiła 127,3 mln. Wynik zaokrąglaj do całości.
Rozwiązanie:

Odp.:

Zadanie 12. (2 pkt)

Kurdowie nie posiadają własnego państwa. Największe skupisko Kurdów znajduje się w górzystej krainie zwanej Kurdystanem. Spośród podanych wybierz trzy państwa, na obszarze których znajduje się terytorium Kurdystanu.

Państwa: *Arabia Saudyjska, Irak, Izrael, Indie, Iran, Tajlandia, Turcja*

1., 2., 3.

Zadanie 13. (2 pkt)

Uzupełnij chronologicznie schemat wpisując w kratki odpowiednie litery oznaczające wydarzenia gospodarczo-polityczne, charakteryzujące najprężniej rozwijającą się metropolię świata jaką jest Dubaj.

Wydarzenia gospodarczo-polityczne:

- A. odkrycie złóż ropy naftowej
- B. wojna w Zatoce Perskiej
- C. utworzenie osady portowej zamieszkiwanej przez poławiaczy pereł
- D. napływ imigrantów
- E. rozwój turystyki
- F. utworzenie Strefy Wolnego Handlu Jebel Ali

→	→	D →	→	→	→
---	---	------------	---	---	---

Zadanie 14. (5 pkt)

Potoczne rozumienie zasięgu Azji Środkowej obejmuje pięć państw, które na mapie konturowej oznaczono cyframi 1,2,3,4,5. Wpisz do tabeli nazwy tych państw i ich obecne stolice.

	Nr	Nazwa państwa	Stolica
	1		
	2		
	3		
	4		
	5		

Źródło: Mapy konturowe PWN, zmienione

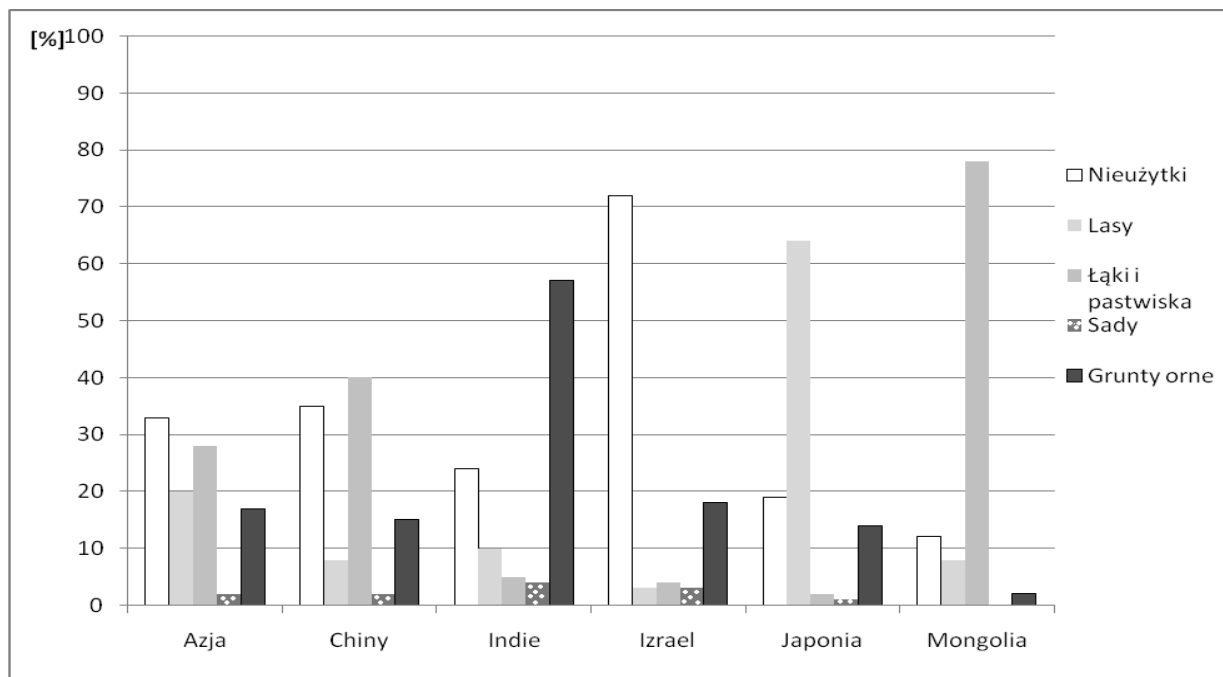
Zadanie 15. (3 pkt)

Rozpoznaj po krótkim opisie państwa środkowoazjatyckie i wpisz do tabeli ich nazwy.

Krótka charakterystyka	Państwo
Leży między Amu-darią a Syr-darią, eksportuje głównie bawełnę – „białe złoto”.	
Największy kraj tego regionu jest największym eksporterem uranu na świecie.	
Niemal cały kraj stanowią góry; państwowa firma Talco to jedna z większych fabryk aluminium na świecie.	
Nizinny kraj, w którym w latach 1985- 2006 zakazano pokazywania spektakli operowych i baletowych.	
Z powodu rzeźby terenu tylko 8% powierzchni nadaje się do celów rolniczych. W górach Tienszan leży jezioro Issyk-kul.	

Zadanie 16. (3 pkt)

Wykres przedstawia użytkowanie ziemi w Azji i wybranych państwach. Korzystając z wykresu i własnej wiedzy dokończ poniższe zdania:

Źródło: *Ćwiklińska E., Wawrzkowicz A.; Planeta 2, Nowa Era 2014; zmienione*

- A. Największy odsetek lasów występuje w, co związane jest z
- B. W Mongolii przeważają, co jest następstwem
- C. Nieużytki w Izraelu zajmują około kraju, co spowodowane jest

Zadanie 17. (2 pkt)

Bliski Wschód to jeden z najbardziej zapalnych regionów świata. Toczyły się i nadal toczą spory którym towarzyszą konflikty zbrojne a nawet terror. Do każdego konfliktu dobierz właściwą przyczynę sporu i wpisz cyfrę w wykropkowane miejsce.

- A. Izraelsko-palestyński 1) dostęp do surowców mineralnych
- B. Wojna w Zatoce Perskiej 2) dążenia niepodległościowe
- C. Kurdyjski 3) spór o władzę
- 4) religijna i niepodległościowa

Zadanie 18. (2 pkt)

Zbudowana w latach 2001-2006 linia kolejowa łączy Pekin z Tybetem. Chiński rząd zapowiadał, że budowa kolei ma dwa cele: przyspieszenie rozwoju Tybetu oraz poprawienie bezpieczeństwa narodowego Chin. Inaczej odbierają tę inwestycję rdzenni Tybetańczycy, którzy przez wieki żyli w izolacji. Podaj nazwę:

- a) miasta, które jest stolicą Tybetu
- b) głównej religii wyznawanej przez Tybetańczyków

Zadanie 19. (2 pkt)

Budowa „Zapory Trzech Przełomów” i elektrowni wodnej na Jangcy spotkała się z protestami ekologów i naukowców, którzy uważali że tak duża inwestycja spowoduje znaczne zmiany w środowisku.

a) Podaj negatywny skutek dla środowiska naturalnego spowodowany budową tej zapory.

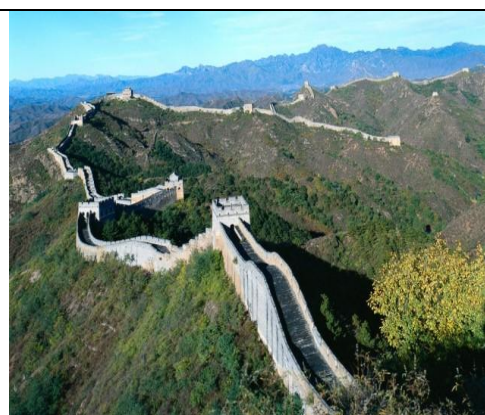
.....
.....

b) Wymień pozytywny skutek dla gospodarki Chin spowodowany tą inwestycją

.....
.....

Zadanie 20. (3 pkt)

Rozpoznaj obiekty będące największą atrakcją turystyczną w Chinach i wpisz ich nazwy.

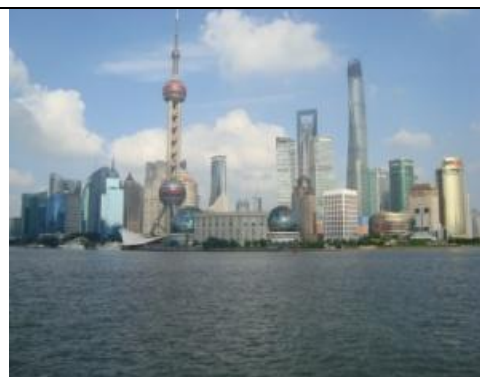
Jak nazywa się ta budowla, która ciągnie się na długości ok. 2400 km, a leży na północ od Pekinu?

.....

Jak nazywa się kompleks ok. 900 budynków cesarskich na powierzchni 100 ha, który znajduje się w Pekinie?

.....

Jak nazywa się najludniejsze miasto Chin będące również największym portem morskim tego kraju z nowoczesną dzielnicą finansową Pudong ?

.....

Źródło: www.turystyka.wp.pl.

Brudnopis